

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @kvdl.com; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @cs.ru.nl; (10)(2e) (10)(2e) @nny.nl;
 (10)(2e) @ggdhn.nl (10)(2e) @ggdhn.nl
Cc: (10)(2e) @umcutrecht.nl (10)(2e) @umcutrecht.nl; (10)(2e) @utwente.nl (10)(2e) @utwente.nl;
 (10)(2e) @cwi.nl (10)(2e) @cwi.nl; (10)(2e) @erasmusmc.nl (10)(2e) @erasmusmc.nl;
 (10)(2e) @gmail.com (10)(2e) @gmail.com; (10)(2e) @cs.ru.nl (10)(2e) @cs.ru.nl; (10)(2e) @ikone.nl (10)(2e) @ikone.nl;
 (10)(2e) @publicmatters.nl (10)(2e) @publicmatters.nl;
 (10)(2e) @ (10)(2e) @ (10)(2e) @ (10)(2e) @pharos.nl (10)(2e) @pharos.nl; (10)(2e) @minbzk.nl; (10)(2e) @umcutrecht.nl (10)(2e) @umcutrecht.nl; (10)(2e) @umcg.nl (10)(2e) @umcg.nl;
 (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl;
From: (10)(2e)
Sent: Sun 5/24/2020 5:17:18 PM
Subject: RE: Uitnodiging eerste bijeenkomst Begeleidingscommissie
Received: Sun 5/24/2020 5:17:18 PM

Dag allemaal,

Goed om te zien dat jullie al zo intensief betrokken zijn. Donderdag zullen zowel vanuit het VWS-programma mensen aanschuiven bij de eerste bijeenkomst. Deze kunnen ingaan op vragen als deze.

Ik zal proberen een aantal zaken hieronder feitelijk toe te lichten als opdrachtgever van het programma bij VWS dat verzoeken om digitale ondersteuning in ontvangst neemt en waarvan jullie de begeleidingscommissie vormen.

- **Epidemiologische taskforce "Digitale ondersteuning bestrijding Covid-19" formuleert de verzoeken om ondersteuning**

De GGD is (samen met het RIVM) leidend in de bestrijding van infectieziekten. Onder leiding van (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (die om die reden is toegevoegd aan de begeleidingscommissie) formuleert de taskforce verzoeken om ondersteuning. Dat betekent dat epidemiologen en anderen zich hebben gebogen over nut en noodzaak en zijn gekomen tot een programma van eisen. Het PvE dat nu voorligt is als eerste door hen opgesteld. Het is niet aan het realisatieteam om deze vraag ter discussie te stellen of alternatieven voor te stellen. Jullie, als begeleidingscommissie, kunnen de minister wel adviseren over aanvullende of alternatieve mogelijkheden. Vandaar dat jullie samenstelling wel multidisciplinair is.

- **Doelomschrijving eerste Programma van Eisen: sneller meer mensen waarschuwen**

Zowel het PvE als de Kamerbrief formuleren het doel. Infectieziektebestrijding bestaat uit opsporen en isoleren van besmette personen en hun contacten zodat de verspreiding uitdooft (tenzij meer generieke maatregelen worden getroffen zoals de huidige lockdown). Het doel van de toepassing van dit PvE is het sneller waarschuwen van meer mensen die risico lopen, namelijk die mensen die men zich niet meer herinnert en toch nabij zijn geweest. Elk gevonden en geïsoleerd contact ondersteunt de bestrijding van een infectieziekte. Waar regulier onderzoek van contacten door mensen gebeurt en niet anoniem is, is de gevraagde aanvullende geautomatiseerde contactopsporing dat – zo is de vraag van de GGD - wel.

- **Anonimiteit**

De intentie is om te komen tot anonimiteit en er zal daartoe ook een DPIA worden opgesteld. De ontwerpbeslissingen die worden genomen zullen daar op moeten zien. Er is daarom ook geen enkele relatie met het reguliere bron- en contactonderzoek (BCO), anders dan dat anoniem gesignaleerde contacten ook in het BCO kunnen voorkomen omdat de besmette persoon zich dat contact herinnert. Maar in dat geval is de anonimiteit van het contact al opgeheven vanuit het reguliere BCO, waarvoor de wet Publieke Gezondheid de grondslag biedt.

De relatie met regulier BCO is dat een anoniem gewaarschuwd contact kan kiezen een (niet anonieme) test te doen. Als die test positief is start de GGD het reguliere BCO (en kan de besmette persoon anoniem in de app melden besmet te zijn). Dat is ook de bedoeling: het sneller opsporen en isoleren van besmette personen.

- **Technologie om nabijheid vast te stellen**

Het PvE definieert nabijheid vooralsnog als "15 minuten op 1,5 meter". Ik merk dat veel mensen zich buigen over de mate waarin een technologie die afstand precies kan vaststellen. Maar epidemiologisch gaat het om risico, niet om precieze meting. Het realisatieteam onderzoekt als eerste Bluetooth, gebaseerd op het Apple en Google framework. Of dat voldoende precies is om zinvolle waarschuwingen te geven zal in de praktijk moeten blijken.

Een voorbeeld van wat BCO in de praktijk is stond deze week in de krant. In Zuid-Korea is er een Covid-19 uitbraak vanwege een besmet persoon die het nachtleven bezocht. De GGD daar heeft iedereen opgespoord die op dezelfde avond in de betrokken nachtclubs was (via onder meer credit card gegevens) en al die mensen geïsoleerd en getest. In het reguliere BCO gaat het namelijk niet om de precieze afstand, maar om op ongeveer het zelfde moment op de zelfde plek zijn geweest voor enige tijd. Al die mensen probeert men te vinden om de uitbraak te stoppen. Dat moet zo snel mogelijk en zo compleet mogelijk (iedereen op hetzelfde carnavalsfeest, bijvoorbeeld).

Ik hoop hiermee een aantal zaken te hebben verduidelijkt.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) | (10)(2e) @minvws.nl | 070- (10)(2e)

T (10)(2e)
(10)(2e) @minvws.nl

Van: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)> @kvdl.com>

Verzonden: zondag 24 mei 2020 16:23

Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)>@cs.ru.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)>@nny.nl>; (10)(2e) @ggdhm.nl
 CC: (10)(2e) @umcutrecht.nl; (10)(2e) @utwente.nl; (10)(2e) @cwi.nl; (10)(2e) @erasmusmc.nl;
 (10)(2e) @gmail.com; (10)(2e) @cs.ru.nl; (10)(2e) @ikone.nl; (10)(2e) @publicmatters.nl;
 (10)(2e) @bwijnen.net; (10)(2e) @pharos.nl; (10)(2e) @umcutrecht.nl; (10)(2e) @umcg.nl;
 (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)> <(10)(2e) @minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)> <(10)(2e) @minvws.nl>

Onderwerp: RE: Uitnodiging eerste bijeenkomst Begeleidingscommissie

Beste (10)(2e) en (10)(2e)

Fijn dat jullie op voorhand al een aantal gedachten op papier gezet hebben. Met jullie ben ik eens dat de eisen preciezer geformuleerd zullen moeten worden. Verschillende doo (10)(2e) gesignaleerde knelpunten grijpen op elkaar in:

Doelomschrijving 'ondersteunen van de GGD in het bron/contactonderzoek' is niet scherp.

In de kamerbrief van 20 mei wordt het als volgt omschreven: In het programma van eisen wordt geschetst dat er, in aanvulling op het bestaande bron-en contactonderzoek, behoefte is aan een app die nabijheid anoniem registreert zodat meer (want ook niet herinnerde) contacten van een besmet persoon sneller (want digitaal) worden opgespoord. Wie langere tijd nabij een besmet persoon is geweest krijgt een daarbij passend handelingsperspectief (in lijn met het protocol bron-en contactonderzoek COVID-19). Het is de bedoeling dat mensen met klachten in de app een test kunnen aanvragen en mensen die besmet zijn kunnen dat in de app melden. Omdat alles volledig anoniem gebeurt staat het gebruik van de app overigens naast het reguliere bron-en contactonderzoek.

Gaat het wel echt om ondersteunen van de GGD? Of om ondersteunen van de taak die de GGD heeft bij bestrijden van een pandemie?

De optie dat mensen 'in de app' een test kunnen aanvragen is overigens als ik het goed zie niet uitgewerkt in het programma van eisen?

Rol van de GGD - eis dat gegevens niet tot personen herleidbaar zijn

In het programma van eisen is niet scherp geformuleerd wie 'verwerkingsverantwoordelijke' in de zin van de AVG is voor de verwerking van persoonsgegevens. Het lijkt of er op twee gedachten 'gehinkt' wordt: als er geen persoonsgegevens worden verwerkt, is de AVG niet van toepassing. Terecht wijs (10)(2e) erop dat de gegevens die in de app worden verwerkt naar het zich laat aanzien (slechts) gepseudonimiseerd worden. De AVG is dan onverkort van toepassing: aanbeveling verdient om snel scherp te stellen wie verwerkingsverantwoordelijke is (kan / mag zijn) voor deze gegevensverwerking.

De contacthistorie wordt verwerkt op een server die regelmatig 'bevraagd' wordt door personen die vanwege nabijheid besmettingsgevaar lopen. Dezelfde contacten kunnen (zullen) ook in het reguliere contactonderzoek van de GGD voorkomen. Als ik het goed zie is er overlap tussen de werking van de app en het bron/contactonderzoek door de GGD (alleen om die reden kan de anonieme contacthistorie in de app indirect met personen in verband gebracht worden).

Wat ik mis in het programma van eisen is hoe wordt bepaald of een contact "relevant" is geweest. Weliswaar worden criteria genoemd (bijv. langer dan 15 minuten, binnen 1,5 meter), maar is er een technologie beschikbaar die mogelijk maakt om in deze mate van detail contacten te registreren? In het programma van eisen lees ik niet dat de keuze voor blue tooth (definitief) gemaakt is. Welke alternatieven zijn er eigenlijk? Welke opties overweegt de taskforce (of heeft de taskforce overwogen)? Moet de gebruiker van de app zelf bepalen of een waarschuwing serieus genomen moet worden (dit ook in verband met het risico van false positives)?

Ik onderschrijf ook de mening van (10)(2e) dat het realisatieteam multidisciplinair samengesteld zou moeten zijn.

Tot zover alvast een paar gedachten na het lezen van de stukken.

Volledigheidshalve merk ik overigens graag op dat ik niet (meer aan de VU) verbonden ben, maar aan de Universiteit Utrecht.

Ik zie uit naar de vergadering aanstaande donderdag.

Vriendelijke groet, (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)
Advocaat / Attorney-at-law

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
T (10)(2e) M (10)(2e)
F (10)(2e)
Amsterdam | Hindroven
www.kvdl.com
LinkedIn | Twitter | Facebook | GDPR

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@cs.ru.nl>
Verzonden: vrijdag 22 mei 2020 21:53
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)>; (10)(2e) @ggdhm.nl
CC: (10)(2e) @umcutrecht.nl; (10)(2e) @utwente.nl; (10)(2e) @cwi.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
<(10)(2e) @kvdl.com>; (10)(2e) @erasmusmc.nl; (10)(2e) @gmail.com; (10)(2e) @cs.ru.nl;
(10)(2e) @ikone.nl; (10)(2e) @publicmatters.nl; (10)(2e) @bwijnen.net; (10)(2e) @pharos.nl;
(10)(2e) @umcutrecht.nl; (10)(2e) @umcq.nl; (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
<(10)(2e) @minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
<(10)(2e) @minvws.nl>

Onderwerp: Re: Uitnodiging eerste bijeenkomst Begeleidingscommissie

Beste (10)(2e) (en anderen),

Dank voor jouw voorzet. Je noemt terecht dat in het Programma van Eisen al op een bepaalde oplossing (met Bluetooth) aangestuurd wordt en merkt op dat daartegenover "blijft het op het vlak van technologie stil".

Niet helemaal. Ik ben zelf betrokken bij een QR-code alternatief.

zwaai.app

Dit is vooral bedoeld als concept: zo'n QR-code benadering is totaal verschillend t.o.v. de Bluetooth benadering, niet alleen technologisch, maar vooral ook op sociaal en ethisch gebied (m.b.t. eigen verantwoordelijkheid). Wat mij betreft is een vergelijking in locale praktijkproeven zinvol, natuurlijk ook m.b.t. andere technologie. Ik hoop dat daar ruimte voor is.

Ik vermeld deze betrokkenheid omwille van de transparantie tegenover de hele commissie. Toen (10)(2e) (10)(2e) mij

vroeg lid te worden van deze begeleidingscommissie heb ik direct gevraagd of mijn rol bij "zwaai" een beletsel zou zijn. (10)(2e) noemde dat geen enkel probleem, waarbij hij er van uitging dat ik me onafhankelijk op zou stellen. Dat ben ik zeker van plan.

Vooruitlopend op de vergadering van donderdag heb ik vooral behoefte aan achtergrond over waar het GGD-proces vooral verbeterd kan en moet worden. Herinneren mensen die besmet zijn bijv. zich onvoldoende wie ze allemaal ontmoet hebben en waar ze geweest zijn? Wat zijn de criteria voor de GGD bij deze contacten: hoe intensief moet zo'n contact geweest zijn, opdat de GGD de wederpartij gaat benaderen etc. Kortom: waar zit het grote probleem?

Daarnaast vraag ik mij af of er inmiddels empirisch onderzoek beschikbaar is over false positives / negatives bij Bluetooth. Ik neem toch aan dat daar de afgelopen weken allerlei proeven mee gedaan zijn. Ik heb daar nog niks van gezien.

Ook zou ik graag een beeld krijgen van wat de twee taskforces tot nu toe gedaan hebben.

Ik kijk uit naar de ontmoeting komende donderdag.

Met vriendelijke groeten,

(10)(2e) (10)(2e)

On 22-05-2020 11:59, (10)(2e) wrote:

> Beste mede-commissieleden,
>
> Afgelopen woensdag schreef ik in aanloop naar onze eerste vergadering
> een notitie. Mochten jullie deze nog niet ontvangen hebben via ons
> (10)(2e) dan treffen jullie deze aan in de bijlage. Het waren
> mijn eerste gedachten na het lezen van de ontvangen stukken en
> wellicht helpt het stuk jullie ook de gedachten te vormen en slijpen.
>
> Ik kijk er enorm naar uit om jullie te ontmoeten.
>
> Voor nu een fijne vrijdag en alvast een mooi weekend toegewenst!
>
> Hartelijke groet,
>
> (10)(2e)
>
> On Wed, 20 May 2020 at 18:07, (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)
> <(10)(2e)@minwvs.nl <(10)(2e)@minwvs.nl>> wrote:
>
> Geachte leden van de Begeleidingscommissie,____
>
> ____
>
> Allereerst hartelijk dank dat jullie de Minister willen adviseren
> over digitale ondersteuning bij de bestrijding van COVID-19. We
> hebben een mooie club bij elkaar gekregen en kijken uit naar
> interessante bijeenkomsten. In deze mail zullen wij u informeren
> over de recente ontwikkelingen rondom digitale ondersteuning.
> Daarnaast vindt u in de bijlage de agenda en hopen wij u aanstaande
> 28 mei tussen 14:00u en 16:00u digitaal te ontmoeten voor een eerste
> bijeenkomst. ____
>
> ____
>
> Het programma 'Realisatie digitale ondersteuning', waar in de Tweede
> Kamerbrief van afgelopen 6 mei naar gerefereerd wordt, krijgt
> inmiddels meer vorm. Rondom dit programma zijn onder andere twee
> Taskforces ingesteld:____

>
 > ___- ___Taskforce Digitale Ondersteuning Bestrijding COVID-19
 > (DOBC): advisering over de mogelijkheden van digitale ondersteuning
 > bij de bestrijding van het coronavirus vanuit wetenschap en
 > praktijk_____

>
 > ___- ___Taskforce Gedragwetenschappen: advisering over de
 > bijdrage die digitale ondersteuning kan leveren aan het beheersen en
 > opvolgen van besmettingen met het coronavirus vanuit
 > gedragwetenschappelijke expertise_____

>
 > _____

>
 > De Begeleidingscommissie is onafhankelijk en adviseert de Minister
 > direct over voorstellen van de Taskforce Digitale Ondersteuning
 > Bestrijding COVID-19 en de Taskforce Gedragwetenschappen. Hierbij
 > kijkt de Begeleidingscommissie naar de vraag in hoeverre een
 > voorstel voor digitale ondersteuning bijdraagt aan de bestrijding
 > van COVID-19. Ook bekijkt de Begeleidingscommissie in hoeverre het
 > voorstel voldoet aan de gestelde randvoorwaarden._____

>
 > _____

>
 > Gisteravond is er een brief aan de Tweede Kamer verzonden waarin de
 > oprichting van de Begeleidingscommissie bekend is gemaakt. In deze
 > brief staat een link die verwijst naar een pdf-document op de
 > website van de Rijksoverheid
 > (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-app/documenten/publicaties/2020/05/19/digitale-ondersteuning-covid-19>),
 > waarin jullie namen bekend zijn gemaakt en in het kort de
 > opdrachtomschrijving van de Begeleidingscommissie gepubliceerd is.
 > Daarnaast verwijst de brief naar een eerste concept van het
 > 'Programma van Eisen voor een digitale oplossing ter aanvulling op
 > bron- en contactonderzoek'. In de Kamerbrief staat dat de Minister
 > _volgende week een advies van de begeleidingscommissie_ verwacht op
 > het voorstel. Deze ontwikkelingen vormen een mooie aanleiding voor
 > een eerste overleg. _____

>
 > _____

>
 > Naast een agenda vindt u in de bijlage de volgende stukken:_____

>
 > ___- ___Opdrachtomschrijving en samenstelling Taskforces en
 > Begeleidingscommissie_____

>
 > ___- ___Communicatieprotocol (concept)_____

>
 > ___- ___Verslag wetenschappelijke discussiebijeenkomst
 > Gezondheidsraad 19 april 2020(achtergrondinformatie)_____

>
 > ___- ___Kamerbrief 6 mei 2020 (relevante passages)_____

>
 > ___- ___Kamerbrief 19 mei 2020 (relevante passages)_____

>
 > ___- ___Programma van Eisen voor een digitale oplossing ter
 > aanvulling op bron- en contactonderzoek (concept)_____

>
 > _____

>
 > Wij willen u vragen deze stukken te lezen, zodat deze tijdens de
 > bijeenkomst besproken kunnen worden._____

>
 >
 > _____
 >
 > Graag horen we of u donderdag 28 mei van 14:00u tot 16:00u aanwezig
 > kunt zijn. Alvast hartelijk dank! _____
 >
 > _____
 >
 > Met vriendelijke groet, _____
 >
 > _____
 > _____ (10)(2e)
 > _____ (10)(2e)
 > _____
 > _____
 > _____ (10)(2e)
 >
 > Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 > <<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/vws>> | Directie Voeding,
 > Gezondheidsbescherming en Preventie | _____
 >
 > Parnassusplein 5 | 2515 XP | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ |
 > Den Haag | _____
 >
 > *M _____ (10)(2e) _____ (10)(2e) @minvws.nl
 > < _____ (10)(2e) @minvws.nl > * | www.rijksoverheid.nl
 > <<http://www.rijksoverheid.nl>> | _____
 >
 > _____
 >

Deze e-mail bevat vertrouwelijke informatie en mag uitsluitend worden gebruikt door de geadresseerde of andere personen binnen de organisatie van de geadresseerde die bevoegd zijn om kennis te nemen van de informatie die deze e-mail bevat. Alle diensten worden verricht door _____ (10)(2e) _____ (10)(2e) N.V. op basis van onze algemene voorwaarden die u kunt raadplegen, uitprinten en downloaden op www.kvdl.com. Deze algemene voorwaarden bevatten een beperking van aansprakelijkheid. _____ (10)(2e) _____ (10)(2e) N.V. is in het Handelsregister ingeschreven onder nummer 34261155.

This e-mail contains privileged information and may be used only by the addressee or other persons within the addressee's organization authorized to access the information contained herein. All services are provided by _____ (10)(2e) _____ (10)(2e) N.V. on the basis of our general terms and conditions which can be accessed, printed and downloaded at www.kvdl.com. These general terms and conditions contain a limitation of liability. _____ (10)(2e) _____ (10)(2e) N.V. is registered in the Company Register under number 34261155.